

BELGISCHE SENAAT**ZITTING 1982-1983**

18 MAART 1983

Ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 22 januari 1945 betreffende de economische reglementering en de prijzen

MEMORIE VAN TOELICHTING

Artikel 11, § 1, van de wet van 22 januari 1945 betreffende de economische reglementering en de prijzen verleent de procureur des Konings die kennis neemt van een overtreding van deze wet, de bevoegdheid om de overtreder een minnelijke schikking voor te stellen. Deze schikking kan één of meer prestaties behelzen. Meestal gaat het om de betaling van een geldsom. Op grond van artikel 11, § 2, kan de procureur des Konings of de onderzoeksrechter ook beslissen de inrichting van de overtreder voorlopig te doen sluiten.

Bij de Europese Commissie voor de Rechten van de Mens werd onlangs een verzoekschrift ingediend omtrent de vraag of het gelijktijdig voeren van de procedures voor minnelijke schikking en voorlopige sluiting verenigbaar is met artikel 6, § 1, van het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de mens en de Fundamentele vrijheden. Artikel 6, § 1, waarborgt dat de zaak van elke beklaagde billijk behandeld wordt door een onafhankelijke en onpartijdige rechter.

In zijn arrest van 27 februari 1980 beslist het Europese Hof voor de Rechten van de Mens dat het stelsel van de minnelijke schikking, waardoor de beklaagde zich niet meer beroept op zijn recht om door een rechter gehoord te worden, enerzijds te rijmen valt met het verdrag maar dat deze keuze anderzijds ongedwongen moet gebeuren.

In de onderhavige zaak heeft het Hof geoordeeld dat de dwang wel degelijk aanwezig was, aangezien de beslissing om de inrichting voorlopig te sluiten slechts voorkomen kon worden door de betaling van een geldboete bij wijze van minnelijke schikking; naar het oordeel van het Hof leverde dit bijgevolg een schending op van artikel 6, § 1, van het Verdrag.

SENAT DE BELGIQUE**SESSION DE 1982-1983**

18 MARS 1983

Projet de loi modifiant la loi du 22 janvier 1945 sur la réglementation économique et les prix

EXPOSE DES MOTIFS

L'article 11, § 1er, de la loi du 22 janvier 1945 sur la réglementation économique et les prix donne le pouvoir au procureur du Roi saisi d'une infraction à cette législation de proposer au contrevenant une transaction pouvant consister en une ou plusieurs prestations. Il s'agit le plus souvent du paiement d'une somme d'argent. Le § 2 de cet article 11 donne également au procureur du Roi ou au juge d'instruction le pouvoir d'ordonner la fermeture provisoire de l'établissement du contrevenant.

La question de la compatibilité du recours simultané aux procédures de transaction et de fermeture provisoire avec l'article 6, § 1er, de la Convention des Droits de l'Homme et des libertés fondamentales, qui accorde à tout prévenu les garanties d'un procès équitable devant un tribunal indépendant et impartial, a fait récemment l'objet d'une requête devant la Commission européenne des Droits de l'Homme.

Dans un arrêt du 27 février 1980, la Cour européenne des Droits de l'Homme a décidé que si le système du règlement transactionnel, par lequel le prévenu est amené à renoncer à se prévaloir de son droit à un examen de sa cause par un tribunal, ne heurte pas la Convention, ce choix doit s'exercer en l'absence de contrainte.

Dans l'affaire qui lui était soumise, la Cour a estimé que, puisque la décision de fermeture provisoire ne pouvait être évitée que par le paiement d'une amende transactionnelle, l'existence d'une contrainte était démontrée, et qu'il y avait dès lors violation du § 1er de l'article 6 de la Convention.

Krachtens artikel 54 van het Verdrag, is het arrest van het Hof overgezonden aan het Comité der Ministers van de Raad van Europa, dat toeziet op de tenuitvoerlegging; België is dus genoodzaakt zijn intern recht in overeenstemming te brengen met het Verdrag dat het heeft goedgekeurd.

De meest opportune oplossing voor de tenuitvoerlegging van dit arrest, bestaat hierin dat artikel 11 van de wet van 22 januari 1945 betreffende de economische reglementering en de prijzen gewijzigd wordt. Aldus sluit men de mogelijkheid uit dat de procedures voor minnelijke schikking en voorlopige sluiting gelijktijdig toepassing vinden.

Bespreking van de artikelen

Artikel 1

Dit artikel voegt een alinea toe aan § 1 van artikel 11. Zo wil men, in twee gevallen, de mogelijkheid uitsluiten dat, conform § 2, beslist wordt de inrichting van de overtreder voorlopig te sluiten. Het betreft de volgende gevallen :

— wanneer de procureur des Konings een minnelijke schikking heeft voorgesteld en de overtreder nog niet heeft meegedeeld of hij het voorstel aanvaardde;

— wanneer de overtreder het door de procureur des Konings gedane voorstel tot minnelijke schikking afwijst.

De belanghebbende zal dus de voorstellen tot minnelijke schikking ongedwongen kunnen aanvaarden of verwerpen. Men zal inderdaad tot geen voorlopige sluiting kunnen overgaan, welke beslissing de overtreder ook nemen mag. De dwang zou hierin kunnen bestaan dat men dreigt de inrichting te zullen sluiten, indien de voorstellen tot minnelijke schikking zouden worden afgewezen. Wanneer de overtreder de minnelijke schikking binnen de voorgeschreven termijn heeft aanvaard en uitgevoerd, dan rijst het probleem der voorlopige sluiting niet. De strafvordering is dan immers vervallen.

Artikel 2

Artikel 2 voegt een alinea toe aan § 2 van artikel 11. Zo wil men de mogelijkheid uitsluiten dat een minnelijke schikking zou worden voorgesteld, nadat een maatregel is genomen om de zaak voorlopig te sluiten. Aldus kan de procureur des Konings zijn beslissing om de zaak te sluiten niet ongedaan maken, indien zou blijken dat de overtreder het later geformuleerde voorstel tot minnelijke schikking aanvaardt.

Zo kan de belanghebbende er niet toe gebracht worden om een voorstel tot minnelijke schikking onder dwang te aanvaarden. De dwang zou hierin kunnen bestaan dat de procureur des Konings zou beslissen om de sluiting van de inrichting ongedaan te maken of te handhaven, naargelang van de keuze, vooraf door de overtreder gedaan.

De Minister van Economische Zaken,

M. EYSKENS.

En vertu de l'article 54 de la Convention, l'arrêt de la Cour a été transmis au Comité des Ministres du Conseil de l'Europe qui en surveille l'exécution; la Belgique se voit ainsi contrainte de mettre son droit interne en conformité avec la Convention qu'elle a approuvée.

La solution la plus opportune pour exécuter cet arrêt, consiste à modifier l'article 11 de la loi du 22 janvier 1945 sur la réglementation économique et les prix afin de supprimer la possibilité d'utiliser conjointement la procédure de règlement transactionnel et la fermeture provisoire.

Commentaire des articles

Article 1er

Cet article introduit un alinéa au § 1er de l'article 11 afin de supprimer la possibilité de décider la fermeture provisoire de l'établissement du contrevenant, prévue par le § 2, dans deux cas :

— lorsque le procureur du Roi a proposé une transaction et que le contrevenant n'a pas encore fait savoir s'il acceptait la proposition;

— lorsque le contrevenant a refusé la proposition de transaction faite par le procureur du Roi.

L'intéressé exercera dès lors son choix d'accepter ou de refuser les propositions de transaction sans contrainte, puisque, quelle que soit sa décision, aucune fermeture provisoire ne pourra être appliquée. La contrainte pourrait résider dans la menace de fermer l'établissement en cas de refus des propositions de transaction. Lorsque le contrevenant a accepté et exécuté la transaction dans le délai fixé, la question de la fermeture provisoire ne se pose pas puisque l'action publique est éteinte.

Article 2

L'article 2 ajoute un alinéa au § 2 de l'article 11 afin de supprimer la possibilité de proposer une transaction lorsqu'une mesure de fermeture provisoire a été prise. De cette façon, le procureur du Roi ne peut rapporter sa décision de fermeture sous la condition que le contrevenant accepte la proposition de transaction faite ultérieurement.

L'intéressé ne peut ainsi être amené à accepter une proposition de transaction sous la contrainte, laquelle résiderait dans la décision qui serait prise par le procureur du Roi de lever ou de maintenir la fermeture de l'établissement, selon le choix effectué préalablement par le contrevenant.

Le Ministre des Affaires économiques,

M. EYSKENS.

ONTWERP VAN WET

BOUDEWIJN,
Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze Minister van Economische Zaken, en op het advies van Onze in Raad vergaderde Ministers,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze Minister van Economische Zaken is gelast in Onze naam bij de Wetgevende Kamers het ontwerp van wet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

ARTIKEL 1

Paragraaf 1 van artikel 11 van de wet van 22 januari 1945 betreffende de economische reglementering en de prijzen, wordt aangevuld met de volgende bepaling :

« De procedure voor minnelijke schikking maakt de voorlopige sluiting, als bedoeld in § 2 van dit artikel, onmogelijk. »

ART. 2

Paragraaf 2 van artikel 11 van de wet van 22 januari 1945 betreffende de economische reglementering en de prijzen, wordt aangevuld met de volgende bepaling :

« De beslissing der voorlopige sluiting maakt de procedure voor minnelijke schikking, als bedoeld in § 1 van dit artikel, onmogelijk. »

Gegeven te Brussel, 11 februari 1983.

BOUDEWIJN.

Van Koningswege :

De Minister van Economische Zaken,

M. EYSKENS.

PROJET DE LOI

BAUDOUIN,
Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre des Affaires économiques, et de l'avis de Nos Ministres qui en ont délibéré en Conseil,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre des Affaires économiques est chargé de présenter en Notre nom, aux Chambres législatives, le projet de loi dont la teneur suit :

ARTICLE 1er

Le § 1er de l'article 11 de la loi du 22 janvier 1945 sur la réglementation économique et les prix, est complété par la disposition suivante :

« La procédure transactionnelle exclut la fermeture provisoire prévue au § 2 du présent article. »

ART. 2

Le § 2 de l'article 11 de la loi du 22 janvier 1945 sur la réglementation économique et les prix, est complété par la disposition suivante :

« La décision de fermeture provisoire exclut la procédure transactionnelle prévue au § 1er du présent article. »

Donné à Bruxelles, le 11 février 1983.

BAUDOUIN.

Par le Roi :

Le Ministre des Affaires économiques,

M. EYSKENS.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 9e december 1982 door de Minister van Economische Zaken verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet « tot wijziging van de wet van 22 januari 1945 betreffende de economische reglementering en de prijzen », heeft de 22e december 1982 het volgend advies gegeven :

Het ontwerp beoogt artikel 11 van de wet van 22 januari 1945 betreffende de economische reglementering en de prijzen, zoals zij voortvloeit uit de wet van 30 juli 1971 tot wijziging van de besluitwet van 22 januari 1945 betreffende de beteugeling van elke inbreuk op de reglementering inzake de bevoorrading van het land, aan te passen aan het bepaalde in artikel 6, § 1, van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden. In een arrest van 27 februari 1980 (inzake Deweer) heeft het Europees Hof voor de rechten van de mens beslist dat §§ 1 en 2 van bedoeld artikel 11 strijdig zijn met artikel 6, § 1, van het Europees Verdrag. De voorgenomen wijziging van bedoeld artikel 11 strekt ertoe de mogelijkheid uit te sluiten dat de procedures voor minnelijke schikking en voor voorlopige sluiting gelijktijdig toepassing vinden.

Bij de tekst van het ontwerp zijn geen opmerkingen te maken.

De kamer was samengesteld uit :

De Heren : H. ADRIAENS, voorzitter;

Gh. TACQ en J. BORRET, staatsraden;

G. SCHRANS en J. GIJSSELS, assessoren van de afdeling wetgeving;

L. VAN DEN ABEELE, toegevoegd griffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de heer Gh. TACQ.

Het verslag werd uitgebracht door Mevrouw J. DE KOSTER, auditor.

De Griffier,

L. VAN DEN ABEELE.

De Voorzitter,

H. ADRIAENS.

Voor uitgifte afgeleverd aan Minister van Economische Zaken.

De 20 januari 1983.

De Hoofdgrieffier van de Raad van State d.d.,

G. SCHOETENS.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre des Affaires économiques, le 9 décembre 1982, d'une demande d'avis sur un projet de loi « modifiant la loi du 22 janvier 1945 sur la réglementation économique et les prix », a donné le 22 décembre 1982 l'avis suivant :

Le projet a pour but d'adapter à la disposition de l'article 6, § 1er, de la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, l'article 11 de la loi du 22 janvier 1945 sur la réglementation économique et les prix, telle qu'elle découle de la loi du 30 juillet 1971 modifiant l'arrêté-loi du 22 janvier 1945 concernant la répression des infractions à la réglementation relative à l'approvisionnement du pays. Dans un arrêt du 27 février 1980 (en cause : Deweer), la Cour européenne des droits de l'homme a décidé que les §§ 1er et 2 de cet article 11 sont contraires à l'article 6, § 1er, de la Convention européenne. La modification qu'il est proposé d'apporter à l'article 11 tend à exclure la possibilité d'une application simultanée des procédures de transaction et de fermeture provisoire.

Le texte du projet n'appelle pas d'observations.

La chambre était composée de :

Messieurs : H. ADRIAENS, président;

Gh. TACQ et J. BORRET, conseillers d'Etat;

G. SCHRANS et J. GIJSSELS, assesseurs de la section de législation;

L. VAN DEN ABEELE, greffier assumé.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. Gh. TACQ.

Le rapport a été présenté par Mme J. DE KOSTER, auditeur.

Le Greffier,

L. VAN DEN ABEELE.

Le Président,

H. ADRIAENS.

Pour expédition délivrée au Ministre des Affaires économiques.

Le 20 janvier 1983.

Le Greffier en chef du Conseil d'Etat, f.f.,

G. SCHOETENS.